

Obsah

Úvod	7
1 Spiritualita a religiozita v ošetrovatelství	9
1.1 Náboženství	9
Etymologie slova náboženství	10
Přístupy ke konceptualizaci náboženství	10
Konceptualizace náboženství v ošetrovatelství a zdravotní péči	12
1.2 Spiritualita	12
Etymologie slova spiritualita	13
Přístupy ke konceptualizaci spirituality	13
Konceptualizace spirituality v ošetrovatelství a zdravotní péči	16
Vztah mezi spiritualitou a náboženstvím	17
1.3 Spirituální a náboženské zážitky	18
Neobvyklé spirituální a náboženské zážitky	19
Každodenní spirituální a náboženské zážitky	21
2 Spiritualita, náboženství, věk a vývoj	31
2.1 Vývoj spirituality a náboženství	31
2.2 Spiritualita a náboženství v dětství a dospívání	36
2.3 Spiritualita a náboženství v dospělosti	39
2.4 Spiritualita a náboženství v období stárnutí a stáří	41
2.5 Spiritualita a náboženství na konci života	44
3 Nástroje hodnotící spiritualitu a religiozitu v klinickém výzkumu	47
3.1 Vybrané nástroje hodnotící spiritualitu a náboženství obecně	50
Škála prožívání denní spirituality	50
Škála spirituality	52
3.2 Vybrané nástroje hodnotící spirituální a náboženskou pohodu	53
Škála spirituální pohody	54
Dotazník spirituální pohody	54
3.3 Vybrané nástroje hodnotící spirituální a náboženskou tíseň	55
Škála spirituální tísně	55
Nástroj hodnotící spirituální tíseň	56
3.4 Vybrané nástroje hodnotící spirituální a náboženské potřeby	56
Dotazník spirituálních potřeb	57
Inventář spirituálních potřeb	58
3.5 Vybrané nástroje hodnotící spirituální a náboženské copingové strategie	58
Zkrácená stupnice religiózního zvládnání	59
Škála náboženských a duchovních zápasů	59

4	Spiritualita, náboženství a zdraví	61
4.1	Spiritualita, náboženství a fyzické zdraví	63
	Spiritualita a náboženství při srdečně-cévních onemocněních	63
	Spiritualita a náboženství při neurologických onemocněních	65
	Spiritualita a náboženství při chronické obstrukční plicní nemoci	66
	Spiritualita a náboženství při diabetu mellitus	67
	Spiritualita a náboženství při chronické nemoci ledvin	68
	Spiritualita a náboženství u pacientů infikovaných HIV	70
	Spiritualita a náboženství u jedinců trpících bolestí	70
	Spiritualita a náboženství při onkologických onemocněních	72
	Spiritualita, náboženství a délka života	73
4.2	Spiritualita, náboženství a duševní zdraví	73
	Spiritualita a náboženství při depresivních poruchách	74
	Spiritualita a náboženství při úzkostné poruše	75
	Spiritualita a náboženství ve vztahu k suicidii	76
	Spiritualita a náboženství ve vztahu k zneužívání alkoholu, omamných a psychotropních látek a k rizikovému chování	77
	Spiritualita a náboženství ve vztahu ke schizofrenii a jiným psychotickým poruchám	79
	Spiritualita, náboženství a prožívání traumatické události	79
	Spiritualita, náboženství a osobní pohoda	80
4.3	Regulační mechanismy ve vztahu spirituality, náboženství a zdraví	82
5	Integrace spirituální péče do ošetrovatelské praxe	89
5.1	Posouzení spirituality a religiozity	89
	Spirituální screening	90
	Spirituální anamnéza	92
	Hlubková spirituální anamnéza	95
	Neformální anamnéza a klinické hodnocení	97
5.2	Diagnostika ve spirituální péči	98
5.3	Plánování, implementace a vyhodnocení spirituální péče	103
	Reflexe osobních a profesionálních hodnot a přesvědčení	104
	Poskytování duchovní péče pacientovi	104
	Kooperace s jinými experty, zajištění kontinuity a kvality péče	113
Závěr		115
Literatura		116
Rejstřík		139
Souhrn		142
Summary		143